

پنجین متن ادب فارسی

لیلا عبدی - مدرس وانشاء

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور : گلچین ادب متون فارسی/ لیلا عبدی.
وضعیت ویراست : [ویراست ۲].
مشخصات نشر : تهران: گسترش علوم پایه، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری : ۳۶۰ ص.
شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۰-۵۸۳-۴-۲ ریال ۱۳۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
پادداشت : ویراست قبلی: مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران، ۱۳۹۰ (۲۱۶ ص).
موضوع : ادبیات فارسی -- مجموعه‌ها
موضوع : فارسی -- دستور
رده بندی کنگره : ۱۳۹۲ ع ۸/۸ گ ۴۰۰۵ PIR
رده بندی دیویی : ۰/۸۱۸
شماره کتابشناسی : ۳۲۷۸۵۲۱
ملی :

نام کتاب: گلچین متون ادب فارسی
مؤلف: لیلا عبدی
ناشر: انتشارات گسترش علوم پایه
مدیر فنی: مهدی زنگنه
حروفچینی: قاسمی (رها)
طراحی جلد: حاتمی کیا
لیتوگرافی: مهرشاد
چاپخانه: مهر
سال نشر: ۱۳۹۲
نوبت چاپ: اول
شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
قیمت کتاب: ۱۲۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۰-۵۸۳-۴-۲ ISBN: ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۰-۵۸۳-۴

حق چاپ و نشر محفوظ و مخصوص ناشر می‌باشد.

دفتر انتشارات و بخش شهرستان: میدان انقلاب، ابتدای کارگر جنوبی، کوچه مهدیزاده، پلاک ۹، طبقه همکف

تلفن: ۱۵ ~ ۶۶۹۰۵۳۱۲ تلفکس: ۶۶۹۰۵۳۱۶-۰۲۱

E-mail: Gostaresh_op@yahoo.com

www.Gostaresh-pub.com

دفتر سفارشات تهران: خ آزادی، خ جمالزاده جنوبی، خ دیلمان، پلاک ۱۴ واحد ۲

تلفن: ۱۴ ~ ۶۶۵۹۵۵۱۳

نمایندگی تهران: خ انقلاب، نبش خیابان ۱۲ فروردین، پلاک ۱۴۴۴، کتابفروشی الیاس

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۰۵۰۸۴

ضمین دقت در این مورد ما را در صورت عدم وجود هولوگرام مطلع سازید.
(توجه) فروشنده و خواننده گرامی: این کتاب دارای برچسب اصالت کالا (هولوگرام) در روی جلد است که با تشکر از همکاری شما

فهرست مطالب

مقدمه..... ۱۳

بخش اول: گلچین متون ادب فارسی..... ۱۵

مناجات..... ۱۷

تحمیدیه..... ۱۹

قالب‌های شعر فارسی..... ۲۱

۱- قصیده..... ۲۱

قصیده‌ای از فرخی سیستانی..... ۲۲

در مدح رسول‌الله (ص)..... ۲۳

۲- غزل..... ۲۳

غزل‌هایی از حافظ..... ۲۳

بیا که قصر آقل..... ۲۴

درخت دوستی بنشان..... ۲۴

کی شعرتر انگیزد..... ۲۵

۳- قطعه..... ۲۶

۴- مسمط..... ۲۶

۵- ترجیع‌بند..... ۲۷

چشم دل باز کن..... ۲۸

۶- ترکیب‌بند..... ۲۹

باز این چه شورش است..... ۳۰

۷- رباعی..... ۳۱

۸- دو بیتی..... ۳۲

۳۴	۹- نمونه مستزاد.....
۳۴	۱۰- چهار پاره
۳۵	۱۱- مثنوی.....
۳۶	کارگر و کارفرما.....
۳۶	۱۲- تک بیتی یا مفردات
۳۷	تک بیتی‌هایی از صائب تبریزی.....
۳۷	۱۳- شعر نو
۳۸	۱۴- شعر سپید.....
۳۹	۱۵- شعر موج نو
۴۱	انواع نثر.....
۴۱	۱. نثر ساده (مرسل)
۴۱	۲. نثر مسجع (تأفیه دار)
۴۱	۳. نثر فنی و مصنوع (متکلف)
۴۲	نمونه‌های مختلف نظم و نثر (۱).....
۴۲	مشورت با دانایان و بزرگان
۴۳	پروردن و ادب نمودن کودکان
۴۴	در حقوق صحبت
۴۵	در نماز.....
۴۶	عرب شتر گم کرده
۴۶	عملی ناروا.....
۴۷	همت بلند دار
۴۷	خرسندی از نعمت خویشتن
۴۸	گره‌ی عابد
۴۹	آیین زمامداری
۵۰	مهمان بی‌تکلف
۵۱	در تعداد و نام باب‌های بوستان
۵۲	در تواضع
۵۲	در بی‌وفایی دنیا
۵۲	علم با عمل سودمند است
۵۳	در پروردن فرزندان
۵۳	در احسان
۵۴	اگر خار کاری
۵۴	حکایتی از بوستان
۵۵	زبان بداندیش
۵۷	دلایل قوی باید و معنوی.....

۵۹.....	خوبی و زیبایی سعدی.....
۶۰.....	خمار مستی.....
۶۱.....	حقّ استاد.....
۶۱.....	گفتگوی انوشروان با بزرجمهر.....
۶۳.....	سخن حافظ.....
۶۳.....	شهره‌ی شهر.....
۶۴.....	بنده‌ی عشق.....
۶۴.....	بار امانت.....
۶۵.....	گفتم گفتا.....
۶۵.....	آرش کمانگیر سیاوش کسری.....
۷۴.....	زمستان.....
۷۵.....	عقاب.....
۷۹.....	ریشه‌ی داستان لیلی و مجنون.....
۸۰.....	مروری بر داستان لیلی و مجنون نظامی.....
۸۴.....	لقمان حکیم.....
۸۶.....	یاد آر ز شمع مرده یاد آر.....
۸۷.....	نشانی.....
۸۸.....	سروده‌هایی از رودکی.....
۸۹.....	داستان اعرابی مثنوی.....
۹۴.....	دولت عشق.....
۹۵.....	من و تو.....
۹۵.....	داستان شخصی که در بغداد خواب گنجی را در مصر دید.....
۱۰۰.....	غرور پادشاهی بردش از راه.....
۱۰۲.....	از شهر آشنایی.....
۱۰۲.....	ز دو چیز گیرند مر مملکت را.....
۱۰۳.....	در ستایش خِرَد.....
۱۰۳.....	گفتار اندر زادن زال.....
۱۰۵.....	سخن فردوسی بر مرگ ایرج به دست برادرانش.....
۱۰۷.....	پندهای بزرجمهر.....
۱۰۷.....	از سخنان هرمز.....
۱۰۸.....	پند انوشیروان به هرمز.....
۱۰۸.....	قصه‌ی یوسف علیه السلام.....
۱۱۰.....	خواب یوسف علیه السلام.....
۱۱۱.....	سفری که هفت سال طول کشید.....

۱۱۶	چرخ نیلوفری
۱۱۸	شکوه
۱۲۲	آب
۱۲۳	آی آدم‌ها
۱۲۵	یک اگر با یک برابر بود
۱۲۷	نمونه‌های مختلف نظم و نثر (۲)
۱۲۷	حکایت رودکی شاعر و سرودن «بوی جوی مولیان»
۱۲۹	بوی جوی مولیان
۱۲۹	حکایت راع و مار و شکال
۱۳۰	حکایت
۱۳۲	حکایت نوشروان
۱۳۳	حکایت مسجد جامع مصر
۱۳۳	حکایت حاتم
۱۳۴	حکایت نامه‌ی وزیر هرگز
۱۳۴	حکایت امیر عادل سبکتکین با آمو ماده و بچه‌ی او و رحم کردن بر ایشان و خواب دیدن
۱۳۶	ذکر بر دار کردن امیر حسنک وزیر از تاریخ بیهقی
۱۴۱	مشورت با دانایان و پیران
۱۴۲	یاد کردن قلم و خاصیت او و آنچه واجب آید در باره‌ی او
۱۴۳	حکایت آن وزیر
۱۴۴	در مهمان کردن و مهمان شدن
۱۴۶	آیین گفتار
۱۴۷	در پیری و جوانی
۱۵۱	بخشایش الهی
۱۵۲	فرجام دنیادوست
۱۵۴	در باره‌ی زنده به گور کردن دختران عرب
۱۵۵	حکایت عمر خطاب و اهالی بحرین
۱۵۶	آداب سخن گفتن

بخش دوم: کلیات ادبی..... ۱۵۹

فصل یک: آرایه‌های ادبی..... ۱۶۱

۱۶۱	آرایه‌های لفظی (واج آرای، جناس، تکرار، تصدیر، سجع، موازنه، ترصیع)
۱۶۱	۱-واج آرای
۱۶۲	۲-جناس
۱۶۴	۳-تکرار

۱۶۴	۴- تصدير
۱۶۵	۵- سجع و انواع آن
۱۶۶	۶- موازنه
۱۶۶	۷- ترصيع
۱۶۷	تعريف قافيه و ردیف
۱۶۷	آرایه‌های معنوی
۱۶۷	۱- مراعات نظير (تناسب)
۱۶۸	۲- تضاد (طباق - مطالبه)
۱۶۸	۳- تناقض (بارادوکس)
۱۶۹	۴- عکس (قلب)
۱۶۹	۵- تلميح
۱۷۰	۶- تضمين
۱۷۱	۷- اغراق (مبالغه - غلو)
۱۷۱	۸- تمثيل (ارسال المثل)
۱۷۲	۹- اسلوب معادله
۱۷۲	۱۰- حسن تعليل
۱۷۳	۱۱- ايهام
۱۷۳	۱۲- ايهام تناسب
۱۷۴	۱۳- حس آمیزی
۱۷۴	۱۴- لفّ و نشر
۱۷۵	بيان
۱۷۶	۱- تشبيه
۱۷۸	۲- استعاره
۱۸۱	۳- مجاز
۱۸۲	۴- کنایه
۱۸۴	نمودارهای قالب شعری

فصل دوم: دستور زبان فارسی ۱۸۹

۱۹۱	انواع کلمه
۱۹۱	۱- اسم
۱۹۱	الف) انواع اسم از نظر نوع و جنس
۱۹۲	ب) انواع اسم از نظر شناس بودن
۱۹۲	ج) انواع اسم از نظر شمارش
۱۹۳	د) انواع اسم از نظر ملموس و محسوس بودن
۱۹۳	ه) انواع اسم از نظر داشتن یا نداشتن ریشه‌ی فعلی

۱۹۳	 (و) انواع اسم از نظر ساختمان
۱۹۴	 ۲- فعل
۱۹۴	 الف) شخص
۱۹۴	 ب) زمان
۱۹۵	 ج) معلوم و مجهول
۱۹۶	 د) گذر
۱۹۶	 ه) ساخت
۱۹۷	 (و) وجه
۱۹۷	 ۳- حرف
۱۹۷	 الف) حروف ربط
۱۹۷	 ب) حروف اضافه
۱۹۷	 ج) حروف نشانه
۱۹۸	 ۴- صفت
۱۹۸	 الف) صفت بیانی و انواع آن
۲۰۰	 ب) صفت اشاره
۲۰۰	 ج) صفت شمارشی
۲۰۰	 د) صفت پرسشی
۲۰۰	 ه) صفت تعجبی
۲۰۱	 (و) صفت مبهم
۲۰۱	 انواع وابسته
۲۰۱	 ۵- ضمیر
۲۰۱	 الف) ضمایر شخصی
۲۰۱	 ب) ضمایر مشترک
۲۰۱	 ج) ضمایر اشاره
۲۰۲	 د) ضمایر پرسشی
۲۰۲	 ه) ضمایر مبهم
۲۰۲	 (و) ضمایر متقابل
۲۰۲	 ۶- قید
۲۰۳	 ۷- اصوات
۲۰۳	 انواع صوت
۲۰۴	 انواع جمله از نظر نوع فعل
۲۰۴	 ۱- جمله‌های استثنایی بی فعل
۲۰۵	 ۲- جمله‌های مستقل
۲۰۵	 اجزای جمله
۲۰۵	 الف) جمله‌های دو جزئی

۲۰۶	ب) جمله‌های سه جزئی
۲۰۸	ج) جمله‌های چهار جزئی
۲۱۱	انواع متمم
۲۱۲	نقش‌های تبعی
۲۱۲	۱- معطوف
۲۱۲	۲- بدل
۲۱۲	۳- تکرار
۲۱۳	جمله از نظر محتوا
۲۱۳	انواع حذف در اجرای جمله

فصل سوم: نشانه‌گذاری ۲۱۵

۲۱۵	۱. نقطه (.)
۲۱۶	۲. ویرگول (,)
۲۱۷	۳. نقطه ویرگول (;)
۲۱۸	۴. علامت پرسشی یا سؤال (?)
۲۱۹	۵. علامت تعجب (!)
۲۱۹	۶. دو نقطه (:)
۲۲۰	۷. گیومه « »
۲۲۱	۸. خط فاصله (-)
۲۲۳	۹. سه نقطه (...)
۲۲۳	۱۰. ستاره (*)
۲۲۳	۱۱. پرانتز یا دو هلال ()
۲۲۴	۱۲. قلاب []
۲۲۵	۱۳. ممیز (/)
۲۲۵	۱۴. جهت‌نما (←)
۲۲۶	۱۵. آکلااد ({ })
۲۲۶	۱۶. مساوی (=)
۲۲۶	۱۷. ایضاً (")

فصل چهارم: سبک‌های ادبیات فارسی ۲۲۷

۲۲۷	۱. سبک خراسانی
۲۲۸	۲. سبک عراقی
۲۲۹	۳. سبک هندی
۲۳۰	۴. بازگشت ادبی
۲۳۰	۵. سبک شعر معاصر
۲۳۱	رعایت رؤیا و خواب هفتم عطارد

فصل پنجم: مکاتب ادبی ۲۳۳

۲۳۳ ۱. کلاسیسیسم (کلاسیک)

۲۳۴ ۲. رمانتیسم (رمانتیک).....

۲۳۴ ۳. رئالیسم.....

۲۳۴ ۴. ناتورالیسم.....

۲۳۵ ۵. سمبولیسم.....

۲۳۵ ۶. سوررئالیسم.....

فصل ششم: شیوه‌ی صحیح املا ۲۳۷

فهرست منابع ۲۵۹

www.ketab.ir

مقدمه

هر کس که مرا از دل و جان، دارد دوست در هر دو جهان، زنده و جاویدان اوست
آن کس که تواس دوستی و داری دوست گو شاد بزی که هر دو عالم از اوست

به نام او که یادش آوازش دهنده‌ی قلب‌هاست. کتابی را که پیش رو دارید مجموعه‌ای از متون زیبای ادبیات فارسی است که از پنج کتاب پرکاربردی که در کلیه‌ی دانشگاه‌ها تدریس می‌شود، انتخاب کرده‌ام. کتاب حاضر برای همه‌ی رشته‌ها به جز رشته‌زبان و ادبیات فارسی که درسی، سه واحدی است در نظر گرفته شده است؛ البته آنچه بر اهمیت این کتاب می‌افزاید، علاوه بر زبان ساده‌ی آموزشی در قسمت کلیات ادبی که حاصل سال‌ها تدریس اینجانب می‌باشد و بخش انتخاب واژگان صحیح فارسی، ویرایش جدید کتاب مطابق بضاعت اندک بنده می‌باشد. این کتاب را بار اول مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران به چاپ رسانده است. و این بار با ویرایشی جدید در انتشارات گسترش علوم پایه به چاپ رسیده است.

امیدوارم این کتاب مورد استفاده‌ی اساتید بزرگوار همکارم و دانشجویان عزیزم قرار گیرد و دعای خیر این عزیزان بدرقه‌ی راه اینجانب باشد. از کلیه‌ی عزیزانی که مرا در گردآوری و چاپ این کتاب یاری فرمودند، به خصوص برادر عزیزم مهرداد مجتبی عبدی که بهترین مشوق من بودند، کمال تشکر را دارم. در پایان خواهشمندم هرگونه انتقاد یا پیشنهادی دارید از بنده دریغ نفرمایید؛ آدرس ایمیل من leiliabdi20@yahoo.com می‌باشد. به پیروزی اندر نیایش کنیم/ جهان آفرین را ستایش کنیم.

همتم بدرقه راه کن ای طایر قدس! که دراز است ره مقصد و من نو سفرم